

Сон (скорочено)

Марко Вовчок

I

Головна героїня Домася живе з батьками та двома меншими сестрами. Батько їх був суворий, але любив дочок і часто привозив з міста подарунки.

Жила родина героїні добре:

"Хата була в нас хороша, і садок, і город великий; в садку вишні, й черешні, і яблука, і волоські оріхи, й грушки, й калина; двір широкий, ворота нові..."

II

Домасі було шістнадцять років. Одного разу після зеленої неділі їй приснився сон: "стою я в зеленому житі, вище пояса; навкруги мене колоситься пшениця і мак червоніє, а проти мене два місяці вповні. Що один ясний, а другий ще ясніший; і пливуть на мене просто. Той же ясніший місяць та все другого попереджає, а далі так і скотивсь мені на руки, а другий за хмару зайшов. Прокинулась я та й розказую, який-то мені дивний сон снився."

III

У неділю Домася з подругами пішли гуляти і за селом зустріли чумаків.

Хлопці-чумаки обступили дівчат, почали спілкуватися, жартувати. Домася соромилася і сховалася за подругу Мотрю. Її примітив один чорнявий красень чумака, який і закохався в Домасю. Хлопець дізнався, що Домася дочка Івана Самуса і пообіцяв прислати сватів.

IV

Пізно вернулись дівчата додому. Чумаки пішли своєю дорогою.

Але з того вечора Домася не могла забути "любії чумакові речі". Вона весь час ходила в своїх думках, могла думати тільки про коханого чумака. Її стан непокоїв батьків, подруг, але дівчина тримала свої почуття в секреті, говорила, що трохи нездужає.

Але її подруга Мотря здогадалася, що Домася закохалася в молодого чумака і розповіла все що знала про тих чумаків. Чумаки родом були з Мазовища, і відправилися на Крим. Мотря розповіла, що коханого Домахи звуть Данило Дончук, а її — Кирило Савтир.

Але найрадісніша новина, яку сказала Мотря, що їх обох мають прийти сватати. Домасі так і не вдалося дізнатися звідки Мотря дізналася ці новини, а подруга жартувала, що посилала за новинами сороку-білобоку.

V

Прийшла осінь, люди одробились у полі; справили обжинки, дівчат почали сватати. Домасі було сумно, адже новин від Данила так і не було. Коли Домаха зустрічалася з Мотрею, вони мріяли як будуть жити в чужому селі з коханими чоловіками, як будуть відвідувати батьків. Ці розмови були надзвичайно приємні Домасі.

Одного дня прийшли до батьків Домасі свати від пана Ігната. Домася почала благати батька не давати згоди на шлюб, бо не любила цього хлопця. Батьки почастувавши сватів, відмовили їм, пояснюючи все молодістю своєї дочки.

"- Оце, доню, - кажуть мати, як уже провели старостів, - се твій місяць, що за хмару зайшов."

VI

Домаха продовжувала чекати Данила з Криму... хвилювалася, щоб з ним чого не трапилося в дорозі; робити нічого не могла за цими думками.

Нарешті прийшли свати від пана Корнія Дончука, який сватав Домасю за свого сина, Данила.

Батьки благословили дітей, подали рушники і заручили молодих.

Нарешті закохані були разом, час для них летів непомітно, вони могли всю ніч проговорити. Мати Домасі казала:

- От тобі, доню, й той місяць, що тобі на руки скотився!

VII

І Мотря заручилась із Кирилом Савтирем. Одного дня подруги й повінчались.

Свекор і свекруха прийняли Домасю добре, любили її, вона була щаслива! Тільки навесні згадала вона, як-то люди плачуть, як почав її Данило в дорогу збиратися. Свекруха хоча і плакала, а намагалася невістку втішити. Домася і Мотря тепер удвох чекали повернення чоловіків.

Насилу героїня дочекалася осені, кожного дня виглядала за ворота: чи не йдуть чумаки?

"О Петрі якось, проти неділі, сниться мені сон: зійшов над нашою хатою місяць уповні, та червоний-червоний; а в місяці білий півень трепечеться крильми, та так співає, аж по селі лунає.

- Се добрий тобі десь сон приснився, - каже свекруха. - Ось побачиш, коли наш Данило хутко не вернеться. Як дівчині місяць сниться, то жених, а як молодиці - чоловік приїде, або син народиться."

Через два дні і справді повернувся Данило, закохані не могли наговоритися. Вона розповідала йому про свій сон, а він говорив, пригортаючи її до себе, що йому "тільки снилась зіронька".